

ΝΕΒΡΟΠΟΛΗ

ΕΔΡΑ:
ΣΑΤΩΒΡΙΑΝΔΟΥ 29
10431 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 6 9 7 1 7 3 5 1 5 5
ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΜΕΣΕΝΙΚΟΛΙΤΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Κωδ. 3028 Έτος 39ο Οκτώβριος 2016 Αριθμός φύλλου 448 Ίδρυτής - Εκδότης: Ένωση Μεσσηνικολιτών Αθήνας

Ταχυδρομικές επιταγές

Επειδή πολλές επιταγές χάνονται, γι' αυτό παρακαλούμε στο εξής να αποστέλλονται στη διεύθυνση:

Καρβούνης Χρυσόστομος
Ψαυρά Ε. 4 - 8, Αγ. Ελευθέριος, Τ.Κ. 111 43
Αποστολή κειμένων στο mail: syl_mes_ath@yahoo.gr

Γιορτές και παραδόσεις του Οκτωβρίου ανά τον κόσμο

Γράφει η Δανάη Παπαϊωάννου

Αν και τυπικά το φθινόπωρο έχει ακόμη ένα μήνα, Ατο τέλος του Οκτώβρη σηματοδοτεί σε πολλές χώρες και πολιτισμούς την αρχή του χειμώνα και γιορτάζεται με διάφορους τρόπους ανά τον κόσμο. Οι περισσότεροι θα έχουμε δει σε αμερικάνικες ταινίες παιδιά ντυμένα μάγισσες και φαντάσματα να περιδιαβαίνουν τις γειτονιές που είναι γεμάτες με φαναράκια από κολοκύθες. Πρόκειται για την γιορτή του Χάλοουιν. Το Χάλοουιν (Halloween ή Hallowe'en) είναι γιορτή του δυτικού κόσμου, που γιορτάζεται την νύχτα της 31ης Οκτωβρίου, και κατά την οποία

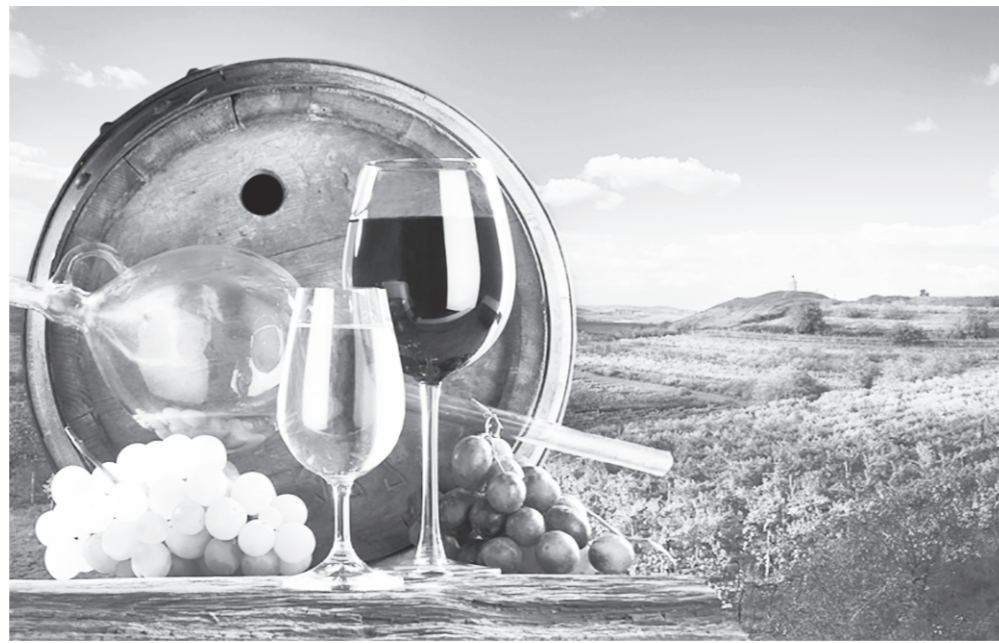
τα μικρά παιδιά μεταμφιέζονται, κατά κανόνα σε κάτι «τρομαχτικό», και επισκέπτονται σπίτια μαζεύοντας γλυκά, ενέργεια γνωστή ως "trick or treat" («φάρσα ή κέρασμα»). Η ρίζα της λέξης αυτής προέρχεται από το All-hallow-eve και δηλώνει την παραμονή (eve) της γιορτής των Αγίων Πάντων (All Hallow's Day - All Saints Day). Αποτελεί εξέλιξη της αρχαίας Κελτικής γιορτής του Samhain, του θεού του Κάτω Κόσμου. Για τους Κέλτες η μέρα αυτή σημάδευε το τέλος της συγκομιδής και την αρχή του χειμώνα, και ταυτόχρονα η αλλαγή της εποχής ήταν και μια γέφυρα ανάμεσα στον πάνω κόσμο και στον κόσμο των νεκρών.

σελ. 2

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΡΑΣΙΟΥ

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΧΡ. ΜΗΛΙΤΣΗΣ

Ο τρύγος τελειώνει από καιρό και οι εγχές δίνουν και παίρνουν στα κρασοχώρια. Άιντε και καλά κρασιά. Ο μούστος έβρασε στα κρασοβάρελα. Όπου νάιναι θα βγει ο πύρος απ' τα βαρέλια και το καινούργιο κρασί, μόχθος μας ολόκληρης χρονιάς, θα γεμίσει τα ποτήρια. Προχτές γευτήκαμε μάλιστα και το πρώτο ποτηράκι... Εύγεστο, υπέροχο και εξαιρετικό όπως πάντα. Ήρθε λοιπόν καιρός και φέτος να το γευθούν οι κρασοπατέ-

ρες για να χαρούν, να αστειευτούν, να τραγουδήσουν και να χορέψουν. Έτσι θα ευφρανθεί η καρδιά τους και θα πάρουν καινούργιες δυνάμεις να συνεχίσουν το δύσκολο δρόμο της ζωής, γιατί όπως προαναφέραμε ο οίνος ευφραίνει καρδιάν ανθρώπων. Και ευφραίνει όχι μόνον τις καρδιές των ανθρώπων, αλλά και των θεών, αφού κανείς δεν αμφιβάλει ότι το κρασί έχει θεϊκή προέλευση. Ο Δίας ο πατέρας των θεών και των ανθρώπων.

Αυτός που τόσο λατρεύτηκε απ' τους προγόνους μας και που ήταν πολύ φοβερός, αλλά και άτιμος και τσιλιμπουδιάρης, έπνευσε με το τουλούμι. Νέκταρ το έλεγαν οι Ολύμπιοι Θεοί. Ο Δίας είχε βέβαια τη μόνιμη κατοικία του στον Όλυμπο, αλλά διατηρούσε και γκαρσονιέρες στο Δίο της Περείας, κάτω από τον Όλυμπο, και όταν έτρουζε μερικές χόδες κρασί και έρχονταν στο κέφι συναντούσε κρυφά και απόκρυφα απ' τη γυναίκα του την Ήρα τις άλλες θεές και τις Νεραίδες που του άρεσαν, καθώς και τις βασιλοπούλες και τις ωραιότερες γυναίκες των Θνητών. Σε ένα τέτοιο δρομολόγιο, στο δρόμο προς την Κρήτη συνάντησε τη Σμέλη κόρη του Κάδμου, βασίλισσα των Θηβών.

Τόσο τον άρεσε που μεταμορφώθηκε μπροστά της σαν ένα πανέμορφο βασιλόπουλο. Τη θαύμασε και ζήτησε ένα ποτήρι κρασί. Το ήπιε και τσιλιμπουδιάρισε μαζί της. Καρπός αυτού του έρωτα ήταν ο Διώνυσος, ο θεός της αμπέλου και του κρασιού όπως πιο πάνω γράψαμε. Η γυναίκα του η Ήρα, που με το δίκαιο της ήταν υπερβολικά ζηλιάρη και τον παρακολουθούσε στενά, έμαθε τα σχετικά με τη Σμέλη. Τη βρήκε και στη συζήτηση η Σμέλη τής εκμυστηρεύτηκε πως ήταν έγκυος από κάποιο βασιλόπουλο. Δεν γνώριζε η καμηνούλα με ποιον είχε να κάνει. Η πονηρή Ήρα της είπε όταν την ξαναεπισκεφτεί, πρώτα να τον πείσει να δώσει όρκος στα ύδατα της Στυγός, που ήταν απαράβατος όρκος των θεών και αφού ορκισθεί να του ζητήσει να παρουσιασθεί μπροστά του αυτός που είναι στην πραγματικότητα. Έτσι και έγινε και ο Δίας παρουσιάστηκε μπροστά της με όλη τη μεγαλοπρέπεια, με αστραπές, βροντές και κεραυνούς και αφού πρώτα έβγαλε το βρέφος από τα σπλάχνα της και το έραψε στο μηρό του για να συμπληρωθεί ο χρόνος της κύησης, την κατέκαψε.

Για αυτό το λόγο ο Διώνυσος λέγεται και Διμήτωρ. Όταν συμπληρώθηκε ο χρόνος της κύησης, έσχιζε το μηρό του, πήρε το παιδί και το τοποθέτησε σε μια σπηλιά που η είσοδος της ήταν καλυμμένη με μια τεράστια κληματαριά γεμάτη από σταφύλια. Από αυτά τρέφονταν ο μικρός Διώνυσος και έτσι αγάπησε το αμπέλι και τα προϊόντα του και ανακηρύχτηκε όταν μεγάλωσε θεός προστάτης του σταφυλιού και του κρασιού. Όταν μεθούσε κι αυτό το έκανε συχνά, σκόρπιζε ευθυμία, χαρές και γέλια στους συντρόφους του γι' αυτό και πρόγονοι μας τον καλούσαν πάντα στα συμπόσια τους να τους κάνει συντροφιά και να πει μαζί του την αθάνατη ρεσιτίνα. Ο Ανακρέοντας συχνά τον τραγουδούσε με τη Λύρα του που τελείωνε με την επωδή: Διώνυσε έλα στη γιορτή μας. Γλεντζέδων παρέες, θεός η ρεσιτίνα/ μακριά απ' της ζωής τη ρουτίνα... Αυτή η ιστορία όμως έχει και συνέχεια. Η πρώτη δουλειά του Νώε, όταν άραξε με την κιβωτό του στο Όρος Αραράτ, ήταν να φυτέψει αμπέλι. Λένε πως τότε πέρασε μπροστά του ο διάβολος και προσφέρθηκε να τον βοηθήσει. Πήρε κρυφά από το Νώε από τα ζώα της Κιβωτού ένα αρνί, ένα λιοντάρι, έναν πίθηκο και ένα γουρούνι, τα έσφαξε πήρε το αίμα το ανακάτεψε και πότισε μ' αυτό τις κληματόβεργες. Από τότε όταν ο άνθρωπος τρώει τα σταφύλια είναι ήσυχος. Όταν πει λίγο κρασάκι, παίρνει δυνάμεις, γίνεται παλκακράς (λιονταρίζει). Όταν πει κάτι παραπάνω, μασάει τις λέξεις του και στραβώνει τη μούρη του, (πιθηκίζει), και όταν το παρατραβήξει, μεθοκοπάει, γίνεται φέσι κατά το κοινώς λεγόμενο και κυλίεται καταγής σαν γουρούνι. Γι αυτό και το Κοράνι λέγει ότι υπάρχει ένας διάβολος σε κάθε ρόγα σταφυλιού και δεν το συμπαθούν οι Τούρκοι. Εμείς όμως δεν ασπαζόμαστε το Κοράνι. Είμαστε Χριστιανοί και η θρησκεία μας όχι μόνο το επιτρέπει, αλλά και μας προτείνει να το πίνουμε. «Πίετε εξ αυτού πάντες», το είπε και ο Θεάνθρωπος. Πίνετε λοιπόν αγαπητοί μου αναγνώστες άλλα πάντοτε εν μέτρο. σελ. 2

Τελικά πόσες τουρκικές λέξεις ήβμε καθημερινά;

Πόσες μάθαμε στη μητρική μας γλώσσα στο χωριό;

Έρευνα-παρουσίαση: Γιώργος Κρασιάς

Με το πέρασμα των αιώνων, πέντε συνολικά η περιοχή μας έζησε ως κτήση του Οθωμανικού κράτους, πολλές λέξεις πέρασαν από την μία γλώσσα στην άλλη. Υπάρχουν πολλές τουρκικές λέξεις που μιλιούνται σε όλη τη χώρα μας, αλλά και μερικές που μιλιούνται μόνο στη δική μας περιοχή. Σταχυολόγησα ορισμένες προσπαθώντας να μην παραλείψω αυτές που έφτασαν στα αυτιά μας μέσα από την ντοπολαλιά των παππούδων μας και των γονιών μας. Για να είμαστε σωστοί πρέπει να πούμε πως πολλές από αυτές τις λέξεις είναι Αραβικές και απά οι Τούρκοι τις μετέφεραν σε μας. Επίσης άλλες "πηγαίνερχονται" ανάμεσα στις δύο γλώσσες όπως το αφέντης από τα αρχαιοελληνικό αυθέντης.

Καζμάς από το kazma (σκάψιμο)
Μπόλικο από το bolca (άφθονο)
Καβουρμάς - kavurma
Κανταίφι - kantafifi
Καραγιάζης - Karagöz
Κεφτές- köfte

Κιμάς - kiyma
Κουραμπιές - kurabiye
Μπακίρι από το bakir
Μπακλαβάς - baklava
Μπαξίσι από το baxisi
Μπιφτέκι - biftek
Μπριζόλα- pirzola
Ντουλάπ από το dolap
Παζάρι από το pazar
Παντζάρι από το pancar
Παπούτσι από το rabuc
Παστουρμάς - pastirma
Περβάζι από το pervaz
Πιλάφι από το pilav
Ραβανί - ravani
Σινάφι από το simfi (τάξη)
Σιρόπι από το sirup
Σοβάς από το siva
Σόι από το soy
Τάβλα από το tabla
Τάβλι από το tavla
Ταχίνι από το tahin
Τερτίπ από το tertip

Τζάμι από το cam
Τζαναμπέτης από το cenabet (ακάθαρτος)
Τουλούμι από το tulum
Τραχανάς - tarhana
Τρουβάς από το torba (τσάντα)
Τσαίρι από το cayir (λιβάδι)
Τσακάλι από το cakal
Τσαμασίρι από το çamaşir (πλυντήριο)
Τσαντίρι από το çadir (σηνή)
Τσαρδάκι από το çardak (κληματαριά)
Τσέπη από το cep
Τσιακμάκι από το çakmak (αναπτήρας)
Τσιασίτι από το çeşit (είδος)
Τσιατιή από το çati (Στέγη)
Τσιράκι από το çirak (ακόλουθος)
Τσιρέπια από το çorap (κάλτσα)
Τσιφλίκι από το çiftlik (αγρόκτημα)
Τσογλάνι από το iç oğlan (εσωκλειστο αγόρι)
Τσοπάνος από το çopan (βοσκός)
Τσουβάλι από το çuval
Τσουτσέκι από το çocuk (παιδί)
Φαράσι από το faras
Φιστίκι από το fistic

Φυντάνι από το fidan (δενδρύλιο) που μάλλον προέρχεται από το δικό μας φυτό
Φυτίλι από το fitil
Φλιτζάνι από το fincan
Φουντούκι από το findik
Χαβούζα από το havuz (δεξαμενή νερού)
Χαιβάνι από το hayvan (ζώο)
Χαίρι από το hayırlı (καλός - προκομένος)
Χαλάλι - Helal ή Halal
Χαλί - hali
Χαμπέρι από το haber (είδηση)
Χάνι από το han
Χάπι από το hap
Χαράμι από το haram
Χαρμάνι από το harman (μίγμα)
Χαρτζιλίκι από το harçlık
Χασάπης από το kaşar (κρεοσκόλης)
Χατίρι από το hatir
Χαφίές από το hafie (καταδότης- ντεντέκτιβ)
Χουζμέτι από το hizmet (υπηρεσία)
Χουζούρι από το huzur (ειρήνη- ηρεμία)
Χούι από το huy (συνήθεια)
(Συνεχίζεται στο επόμενο φύλλο)

